

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 26]
Total No. of Questions : 26]

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 4
[Total No. of Printed Pages : 4

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **442-M (RS)**

Code No. : **442-M (RS)**

ಡಿ.ಎಲ್.ಎಡ್. ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷ

D.El.Ed. SECOND YEAR

ಶಿಕ್ಷಣ

EDUCATION

ರೂಢಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ

EDUCATION AS PRACTICE

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ)

(Marathi Version)

(ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)

(Revised Syllabus)

ದಿನಾಂಕ : 17. 05. 2019]

Date : 17. 05. 2019]

ಸಮಯ : ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2.00 ರಿಂದ 5.00 ರವರೆಗೆ]

Time : 2.00 P.M. to 5.00 P.M.]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 60

[Max. Marks : 60

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ

Register Number of the Candidate

भाग - I

खालील प्रत्येक प्रश्नाला चार पर्याय दिलेले आहेत. अती योग्य उत्तर निवडा आणि उत्तर पत्रिकेत लिहा. सर्व प्रश्न सक्तीचे आहेत. 10 × 1 = 10

1. तोंडी पुराव्याच्या आधारावर मुलाचे मूल्यांकन करावयाचे झाल्यास तुम्ही वापरावयाचे साधन हे आहे.

(A) दैनंदिनी

(B) मुलाखत

(C) नकाशे

(D) नमुने (Models).

2. बालकेंद्रित अध्यापन शास्त्रात समाविष्ट असलेले अंश हे आहे / आहेत.

I. लवचीक पाठ्यक्रम

II. निष्क्रिय बालक

III. ज्ञानाचे सृजन

IV. अनुभवीय अध्ययन

यापैकी :

(A) I, II आणि IV

(B) I आणि II

(C) फक्त II

(D) I, III आणि IV.

D. El.Ed. - II (RS)

809

[Turn over

3. बी० एफ० स्किनरचा वर्तनकोय सुधारणा सिद्धांत कोणत्या विश्वासावर आधारित आहे ?
- (A) मानवी जीव बाह्य उत्तेजनाला प्रतिसाद देतात आणि बाह्य प्रेरणाही मोठ्या प्रमाणात चालविली जाते
- (B) मानव आपले जीवन वाचविण्यासाठी सर्वाना साध्य असेल इतके करतो
- (C) मानवी जीव त्यांच्या स्वताच्या जीवनाची रचना करतो
- (D) फक्त मानवी जीव हे वंशपारंपरिक रित्या अधिकार चालवितात.
4. स्वताची लक्षणे अस्तित्त्व, भावना आणि वर्तनूक यांची योग्यता ही आहे.
- (A) विचलित विचार (B) सृजनशालता
- (C) स्थितीचे ज्ञान (D) स्वजागृती.
5. शिक्षक लिहिताना स्वअवलोकन प्रक्रियेमध्ये वापरलेले रूप हे आहे.
- I. चर्चा
- II. आत्मचरित्रिय दाखले
- III. बजावलेलो भूमिका
- IV. कृती संपुट.

यापैकी :

- (A) I आणि III (B) II आणि IV
- (C) II आणि III (D) I आणि IV.
6. दडपणाविना अध्ययन म्हणजे
- (A) बालकाची योग्यता, दृष्टिकोण आणि आवडिच्या आधारित अध्ययनाचे मौल्यमापन
- (B) पाठ्यपुस्तकाचे दडपणाविना अध्ययन
- (C) कंटाळाण्या अध्ययनाद्वारे अध्ययन (पाठांतर)
- (D) कठिण परिश्रमाविणा अध्ययन.
7. शालेय वेळापत्रक बनविण्याची जबाबदारी यांच्यावर असते.
- (A) वरिष्ठ सहाय्य शिक्षक
- (B) मुख्याध्यापक / मुख्याध्यापिका
- (C) संस्थेचे उच्चस्त आणि वरिष्ठ सहाय्यक शिक्षक
- (D) संस्थेचे उच्चस्त आणि शाळा सुधारणा समिती.
8. रॉबर्ट गॅने (Robert Gagne) यांनी सुचविलेली सूचनात्मक रचनेची प्रक्रिया ही आहे / आहेत.
- I. गुंतवून ठेवणे, शोध घेणे, वर्णन करणे, विस्तार करणे, मौल्यमापन
- II. पृथःकरण, रचना, विकास, अंमलात आणणे, मौल्यमापन
- III. परिचय, विधानाचे ध्येय, वर्णन करणे, उजळणी, गृहपाठ.

यापैकी :

- (A) फक्त I (B) फक्त II
- (C) I आणि III (D) I आणि II.

9. सामाजिक मुद्दे लक्षात ठेऊन शिक्षकांने अध्ययन साधनांची निवड करताना कोणत्या घटकाची काळजी घेणे गरजेचे आहे ?
- (A) स्पष्टता (B) दीर्घ आयुष्य
(C) लिंगसंबंधी रूढी (D) आकर्षक असणे गरजेचे.
10. दुसऱ्यांची कुवत घाणून घेण्याचे महत्वाचे लक्षण हे आहे.
- (A) मानसिक स्थिरता (B) विचलित विचार
(C) परिणामांची अपेक्षा (D) संवेदनशालता.

भाग - II

खालील पैकी कोणत्याही **पाच** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर हे **अर्धा** पानापेक्षा जास्त असू नये : $5 \times 2 = 10$

11. बाल केंद्रित अध्यापनशास्त्र आणि पारंपरिक अध्यापनशास्त्र यामधील कोणतेही चार फरक लिहा.
12. पराचीचे (Scaffolding) घटक लिहा.
13. अभ्यासक्रमाच्या पातळीवरील अध्यापनाच्या रचनेच्या कोणत्याही चार घटकांची यादी करा.
14. समस्या-निवारण कौशल्याचे चार घटक सांगा.
15. संस्कृतीद्वारा शाळेमध्ये मुल्ये तुम्ही कशी विकसित कराल ?
16. विचलित विचार आणि विश्लेषणीय योग्यता यामध्ये काय फरक आहे ?
17. वस्तु स्वरूपातील साधनांची उदाहरणे द्या.
18. चिकित्सक विचारवंताच्या गुणवत्ता तुम्ही कशा विकसित कराल ? दोन योग्य घटकांसह सांगा.

भाग - III

खालील प्रत्येक प्रश्नाला पर्यायी प्रश्न आहे. त्यापैकी (a) किंवा (b) चे उत्तर लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर **एका** पानापेक्षा जास्त असू नये : $8 \times 5 = 40$

19. (a) चतुर शिक्षकाची चार महत्वाची लक्षणे लिहा आणि दोन गुणवत्तांचे वर्णन करा.

किंवा

- (b) कृती आधारित अध्ययनाच्या शैक्षणिक सुचितांचे थोडक्यात वर्णन करा.
20. (a) पारंपरिक वर्गखोली आणि रचनावादाची वर्गखोली यामधील कोणतेही पाच फरक लिहा.

किंवा

- (b) निवड सिद्धांताच्या महत्वाचे थोडक्यात वर्णन करा.
21. (a) स्थान कागदाने पुरविलेल्या वर्गखोलीतील व्यवहारासाठी मूलभूत मार्गदर्शक तत्वांचा तुम्ही कसा वापर कराल ?

किंवा

- (b) तुम्ही तयार केलेल्या पाठ योजनेपासून सूचनात्मक घटक रचा आणि निवड करा.

22. (a) शालेय व्यवस्थापन म्हणजे सामूहिक ध्येय साध्य करणे, दक्षता आणि परिणामकारकरित्या कार्य करण्याची एकत्रित गटातील प्रक्रिया आहे. या विधानाचे समर्थन करा.

किंवा

- (b) “पालक आणि शिक्षक हे मुलांच्या विकासाचे अतिशय महत्वाचे भागीदार आहेत.” या विधानाचे स्पष्टीकरण करा.
23. (a) “स्व-जागृती ही स्वतःचे अस्तित्व समजून घेण्याची पात्रता आहे.” या विधानाचे स्पष्टीकरण करा.

किंवा

- (b) चिकित्सक विचारवंताच्या पाच महत्वाच्या गुणवत्तांचे विश्लेषण करा.
24. (a) अध्ययन सामुग्री एक साधन म्हणून वापर करून तुम्ही कला आणि सौंदर्य संवेदना कशारितीने विकसित कराल ?

किंवा

- (b) अध्ययन साधनांचे वर्गीकरण करताना तुम्ही वापरलेले तीन मानदंड लिहा आणि कोणत्याही दोन मानदंडांचे वर्णन करा.
25. (a) पराचीचा वापर करून वर्गखोलीतील अध्यापन-अध्ययन करण्यासाठी पाच अध्ययन स्थिति तुम्ही कशा निर्माण कराल ?

किंवा

- (b) गुणित श्रेणीतील विद्यार्थ्यांच्या तयारीसाठी वापरलेल्या निती तुम्ही कशा निर्माण कराल ?
26. (a) तुम्ही निवडलेल्या अध्ययन साधनांच्या चिकित्सक मौल्यमापनासाठी तुम्ही विचारात घेतलेल्या कोणत्याही पाच क्षेत्रासाठी तपशील यादी तयार करा.

किंवा

- (b) तुम्ही निवडलेली अध्ययन साधने अत्युत्तम वापरलेली असल्याची खात्री करून घेण्यासाठी स्व-परावर्तित करून गुंतवून ठेवण्यासाठी पाच प्रश्न तयार करा.